

Een Oostenrijkse soldaat in oorlogstijd stiekem op bezoek bij zijn tante in Lochem

Maran Olthoff

Mijn Oostenrijkse neef Alfred Fürst (Wenen 1925, zijn moeder en mijn moeder waren zusters) werd op 15 augustus 1943 opgeroepen om dienst te nemen in het Duitse leger.

Hij werd naar een kazerne in Ede, Nederland, gestuurd voor een opleiding bij de marine. In Ede ging het volgens hem nogal soepeltjes toe. De manschappen kregen onnodige opdrachten en of die nu uitgevoerd werden, interesseerde ze niet. 's Morgens op appel werden de namen omgeroepen en dan moest ieder "Hier" roepen bij zijn naam. Ze probeerden uit of dat ook lukte als iemand anders "hier" riep.

Dat lukte en zo besloot Alfred er illegaal tussenuit te knijpen om zijn tante – mijn moeder – in Lochem te bezoeken. Hij ging tussen de Nederlandse passagiers in de trein zitten en hield zijn arm zodanig voor de goudkleurige knopen van zijn donkerblauwe jasje dat je ze niet zag. Hij heeft het mij eens voorgedaan, waarbij hij bijna ineengedoken zat.

Mijn moeder was vlak na de Eerste Wereldoorlog via het Rode Kruis in Nederland gekomen. In Wenen heerste armoede en honger, en mijn grootmoeder vond dat haar dochter maar in Nederland moest blijven.

Alfred kwam op de Bosweg bij mijn moeder, die alleen was met de kinderen. Het was november 1943, ik was 15 maanden oud, mijn broer pas geboren.

Fred schreef in zijn memoires:

"Ze gaf me thee en chocolademelk. Toen ik het derde koekje nam zei ze ontdaan: 'Neem je er zo veel?' Ik had niet in de gaten dat ze honger leden. Toen ik nog een keer naar mijn tante ging, nam ik een weckpot vol reuzel mee. Ze hilde van blijdschap. Op de terugweg ben ik in de verkeerde trein gestapt. Daarom keerde ik maar terug naar mijn tante. Het was al laat en er reed niets meer. Ik ben blijven slapen en zij was bang omdat er een vijand bij haar overnachtte. Ze zei dat de mensen wel wisten dat ze een neef in Wenen had. Met een onbehaaglijk gevoel reisde ik terug naar de kazerne. De truc met het 'hier' roepen was feilloos gelukt. Iemand anders heeft het voor mij geroepen. De Hollanders maakten een groot onderscheid tussen Duitse en Oostenrijkse soldaten."